

משום דהוה ליה מטוה הבאה בעבירה

משום דהוה ליה מטוה הבאה בעבירה

משום דהוה ליה מטוה הבאה בעבירה. והדמיא לקמן פ' לולב וערכה (ד' מג.) לכס ושלכס להוליח את השלול ואת הגזול משום שאלו אינטימא דבלאי לכס נפקא לן גזול משום מטוה הבאה בעבירה דאע"ג דקרא גבי קרבן כתיב/ הוא הדין ככל מטוה דהוי דאורייתא כדמוכח בריש הגזול קמא (נ"ק ד' נד.) גבי הרי גזול בזה של חטין וזמנה וקפאה והפריש ממנה חלה דאין זה מוכרף אלא מנאץ *יול"ח לקמן (ד' נא:) דפסלין לולב של אשירה ושל עיר הגדחה משום דמיכחה שיעוריה חיפוק ליה משום מטוה הבאה בעבירה וחו אמאי שרינן דלאו אשירה דמשה וי"ל דלא דמי לגזול דמחמת עבירה הגזול בזה המטוה שזולא טי אכל הגי אטו מחמת עבירה שנעשים טי מי נפיק ביה ומיהו י"ש ספרים דגרסי לקמן (ד' נה.) אמחני דאחרונ של אשירה מי"ט משום דהוה ליה מטוה הבאה בעבירה. וגירסא משוכסס היא אלא טעמא משום דמיכחה שיעוריה דאחרונ נמי כתי שיעור כאגוז או ככילק

לולב *הגזול יהויבש פסול *ישל אשירה

ושל עיר הגדחה פסול *נקטם ראשו נפרצו עליו פסול נפרדו עליו כשר

*רבי יהודה אומר יאגרנו מלמעלה ציני הר הברזל כשירות *לולב שיש בו שלשה טפחים כדי לנענע בו כשר: גמ' קא פסיק ותני לא שני ביו"ט ראשון ולא שני ביום טוב שני בשלמא יבש הרר בעינן וליכא אלא גזול בשלמא יום טוב ראשון דכתיב *לכם *משלכם אלא ביום טוב שני אמאי לא א"ר יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי

גמ'

משום דהוה ליה *מצוה הבאה בעבירה

*שנאמר *והבאתם גזול ואת הפסח ואת הדולה גזול דומיא דפסח מה פסח לית ליה תקנתא אף גזול לית ליה תקנתא *לא שני לפני יאוש ולא שני לאחד יאוש בשלמא לפני יאוש *אדם כי יקריב מבם אמר רחמנא ולא דידה הוא אלא לאחד יאוש הא קנייה ביאוש אלא לאו משום דהוה ליה מצוה הבאה בעבירה וא"ר יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי *מאי דכתיב *כי אני ה' אוהב משפט *שונא גזל בעולה משל למלך כשר ודם שהיה עובר על בית המכס אמר לעבדיו חנו מבס למוכסים אמרו לו והלא כל המכס כולו שלך הוא אמר להם ממני ילמדו כל עובדי דרכים ולא יברו עצמן מן המכס אף הקב"ה אמר אני ה' שונא גזל בעולה ממני ילמדו בני ייברו עצמן מן *הגזל

לולב *הגזול יהויבש פסול *ישל אשירה ושל עיר הגדחה פסול *נקטם ראשו נפרצו עליו פסול נפרדו עליו כשר *רבי יהודה אומר יאגרנו מלמעלה ציני הר הברזל כשירות *לולב שיש בו שלשה טפחים כדי לנענע בו כשר: גמ' קא פסיק ותני לא שני ביו"ט ראשון ולא שני ביום טוב שני בשלמא יבש הרר בעינן וליכא אלא גזול בשלמא יום טוב ראשון דכתיב *לכם *משלכם אלא ביום טוב שני אמאי לא א"ר יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי

נשים ועבדים וקטנים אין מומצין עליהן: אמר רבי *יוסי קמן המוטל

בעריסה מומצין עליו והא תנן נשים ועבדים וקטנים אין מומצין עליהם הוא דאמר רבי יהושע בן לוי דאמר ריב"ל אף על פי שאמרו קמן המוטל בעריסה אין מומצין עליו אבל עושין אותו סניף לעשרה ואמר ריב"ל תשעה ועבר מצטרפין מוחיבי *מעשה ברבי אליעזר שנכנס לבית הבנסת ולא מצא עשרה ושחרר עבדו והשלימו לעשרה שחרר אין לא שחרר לא תרי אצטריכו שחרר חד ונפיק בחד ודיכי עביד הכי והאמר רב יהודה *כל המשחרר עבדו עובר בעשה שנאמר *לעולם בהם תעבודו *לדבר מצוה שאני *מצוה הבאה בעבירה היא מצוה דרכים שאני

המגן אברחם (פ"ו סק"ג) הקשה על תירוץ הרמב"ן מדברי הגמרא (נרסח מ.)

הקשתה על התירוץ המובא כאן שמצוה שאני, וקשה שהרי זה מצוה הבאה בעבירה, ותירצה שמצוה דרכים שאני, ולדברי הרמב"ן מה קשיית הגמרא שזו מצוה הבאה בעבירה, הרי אין כאן שום עבירה כיון שמשחררו לצורף מצוה"י. וביד אליהו (ט"ו ס"ו) תירץ שכיון שהסוגיא בכרכות מדברת לפי שיטת רבי יהושע בן לוי שעבד אחד מצטרף למנין ולא שנים, ואמרו שם שלדעתו היה כמעשה זה שני עבדים ורבי אליעזר שחרר אחד, וכיון שכך מסתמא כשבחר לשחרר אחד מהם היה זה משום שרצה לעשות לו טובה, ולכך העדיפו על חבירו, ולכך שאלה הגמרא שעבר בלא חתום, אך הסוגיא כאן מדברת לפי ההלכה שאין עבד מצטרף למנין כלל, ומדובר כשהיה עבד אחד ושחררו"א.